

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความรู้ความเข้าใจเรื่องสังคมประเพณีและบุคลิกภาพ เป็นเรื่องที่น่าสนใจและควรแก่การศึกษาแก่คนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะนี้สังคมกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ในประเทศไทยเรา เมื่อมีการกล่าวถึง เรื่องการวางแผนพัฒนาประเทศ นักการศึกษาและนักสังคมวิทยาได้เสนอปัญหาเรื่องบุคลิกภาพว่าเป็นเรื่องสำคัญ และเป็นสาเหตุอย่างแท้จริงอย่างหนึ่งในการที่จะทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปโดยราบรื่น และสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ เพราะการพัฒนาประเทศเป็นเรื่องของคนทุกคน บุคคลเป็นผู้ดำเนินการพัฒนา และเป็นการพัฒนาเพื่อบุคคล การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเริ่มมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๔ (๒๕๐๔-๒๕๐๙)^๑ และได้มีการปรับปรุงแผนพัฒนาเศรษฐกิจเป็นระยะๆ ปัญหาสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจคือกำลังคน ซึ่งเป็นปัญหาทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ ได้มีการจัดทำแผนพัฒนากำลังคนขึ้น การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมดำเนินเรื่อยมาจนบัดนี้แล้วนั้นไม่มีใครพูดได้เต็มปากว่าถึงระดับสัมฤทธิ์ผลตามนโยบายและวัตถุประสงค์แล้ว การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยังมีอุปสรรคที่นักคิด บุคคล บุคคลผู้ดำเนินการและบุคคลผู้รับการพัฒนา รวมถึงระบบสังคมควบ การนำเทคโนโลยีวิทยาการแขนงใหม่ซึ่งไม่สัมพันธ์กับ

^๑ เสนาะ คุณากุล, "ความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนการศึกษาและการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจ," เอกสารสำหรับสัมมนาการวางแผนการศึกษาระดับชาติ ๗ หน้าสมุดแห่งชาติ ระหว่างวันที่ ๗ - ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๑๒.

นิสัยและค่านิยมของ ระบบสังคมเดิมมาใช้ตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจ² ทำให้การใช้ได้ประสิทธิภาพต่ำกว่าที่ควรจะได้จากวิธีการแบบใหม่นั้น ความสับสนบางครั้งอาจก่อให้เกิดความขัดแย้งในตัวบุคคลเพราะตัดสินใจไม่เด็ดขาด หรือเกิดความขัดแย้งระหว่างบุคคลหรือระหว่างกลุ่มซึ่งต่างความเห็นกัน เช่นคนรุ่นใหม่กับรุ่นเก่า ผู้ใหญ่กับผู้เคย ปิถามารคา กับบุตร ครูกับศิษย์ชายกับหญิง นักเรียนในบระเทศกับนักเรียนแสดท ชาวเมืองกับชาวชนบท ในการพัฒนาด้านวัตถุเช่น ส้วม เจ็ดมเห็การชลประทานแะการไฟฟ้า การสร้างอุปกรณ์ใการ ไทรคมนาคม การสร้างถนนหนทาง แะสาธารณูปกรณต่างๆนั้นเป็นของก็กบ้างไม่มีใคร ไ้แย้งไ้ แต่ถ้าภาวะทางจิตใจของลม ของประชาชนผู้ใช้วัตถุต่างๆนั้นมีลักษณะไม่คงกันกับวัตถุที่พัฒนาขึ้นมา วัตถุเหล่านี้ก็มีหวัง จะถูกทิ้งให้หายไปไม่ช้า การปกครองระบบเสรีประชาธิปไตยก็เช่นกัน เป็นสิ่งที่สั่งปรารถนาของคเที่รักอิสระ เสรีภาพ แต่ถ้าไม่ศึกษาให้ลึกซึ้ง ถึงภาวะของสังคม วัฒนธรรม ค่านิยม ทัศนคติของประชาชนให้ไ้ และหาวิธีการที่เหมาะสมกับสภาพการณัง- กล่าว สังคมคามีการ สับสนวุ่นวายแะโกลาหลซึ่งจะนำไปสู่ความหายนะไ้ ผู้วิจัยเห็นว่า ในระยะที่นานเมือง เรากำลังพัฒนาอยู่ไ้มีความจำเป็นอย่างบึงที่ควร จะศึกษาเรื่อง สังคมปร กติค และบุคลิกภาพของบุคคลใในสังคมเรา เพ็้การวางแผนการพัฒา เศรษฐกิจแะสังคมที่ เหมาะสมที่สุดแะใในการศึกษาเรื่องนี้ ชาวชนบทควรไ้ได้รับความสนใจอย่างบึง เพราะคนไทยส่วนใหญ่ คิดประมาณร้อยละ 90 อาศัยอยู่ตามชนบท³ จัดไ้ว่าเป็นกำลังส่วนใหญ่ของ ประเทศ ชีวิต เศรษฐกิจของ เขาเป็นชีวิต เศรษฐกิจของสังคมไทยแะวัฒนธรรมของ เขาก็ เป็นวัฒนธรรมประจำชาติที่ทุกคนต้องยอมรับ รัฐบาลไ้ควรตระหนักถึงความสำคัญข้กนี้จึงไ้มีโครงการ สำหรับ

²พิทยา สายบุญ, "สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้งการทางสังคมของประเทศไทย", วารสารสังคมศาสตร์, ปีที่ 6 ฉบับที่ 4 ตุลาคม 2512 หน้า 14.

³ไพฑูริย์ เกริกแก้ว, ลักษณะสังคมไทย (พระนคร : โรงพิมพ์เสีบงเสีบงจงเจริญ, 2513), หน้า 207.

ชนบทโดยเนชาระ คือ โครงการ เร่งรัดพัฒนาชนบท การพัฒนาชนบทเป็นกระบวนการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมเพื่อยกมาตรฐานการดำรงชีพของชาวชนบทให้สูงขึ้นและหวังผลในด้าน ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ ความรักความสามัคคีระหว่างชนในชาติ สังคมประภคิเข้ามามี บทบาทเพราะผู้วิจัยเลือกในแนวความคิดของ Mann⁴ ที่ว่า สังคมเป็นผู้กำหนดทัศนคติ คำนิยม นิธิยั รูปแบบของการมีประหะสัมพันธ์กับผู้อื่น การให้ความร่วมมือหรือการขัดขวาง การ เป็นสมาชิกของสังคมได้รับการฝึกฝน ควบคุม และสั่งสอน คำนิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งทั้งนี้เป็ผลของสังคมประภคิ โดยเริ่มจากสังคมประภคิระดับบ้านซึ่งมีคามารถาเป็นผู้ให้ รัฐบาล เสรีประชาชิปไตยน่าจะให้ความสนใจและกระทักในเรื่อง เอกลักษณ์บุคคล และบทบาทของ บุคคลในสังคมเพื่อป้องกันและแก้ปัญหาคงบุคคล การให้ความสำคัญแก่เรื่อง เอกลักษณ์บุคคลนี้เองทำ ให้ เกิดความจำ เป็นที่ตรง เข้าใจอย่าง ถูกต้อง เกี่ยวกับบุคลิกภาพของคน มีการ ศึกษาเรื่องนี้ คบ่างกว้างขวาง เริ่มตั้งแต่ลักษณะของบุคลิกภาพใ้เห็นหะของผู้รูแ่งต่าง ๆ เช่น นักปรัชญา นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา นักการศึกษา นักมานุษยวิทยา เป็นต้น และถึกวาดถึงองค์ประกอบ ต่างๆที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลคั้นหมายรวมถึง สังคมประภคิด้วย

สังคมประภคิ⁵ คือกระบวนการประหะสัมพันธ์ (Interaction) ที่ทำให้ คำนิยม, ทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคลแปร เปลี่ยนไปตามความคาดหวังของกลุ่มที่ตนเคยู่โดยได้รับการ เรียบผู้จากผู้ใหญ่อรกับตัวโดยผ่านการควบคุมและฝึกฝน และ เป็นกระบวนการที่ทำให้ ผู้ใหญ่มีพฤติกรรมที่เหมาะสมตามความคาดหวังของกลุ่มที่ตน เป็นสมาชิกใหม่ หน่วยงาย และสังคมใ้ที่สุด ซึ่ง เป็นคำนิยามที่ตรงกับนักจิตวิทยา นักจิตวิทยาสังคม นักสังคมวิทยา

⁴ Leon Mann, Social Psychology (Sydney: John Wiley and Sons Australasia PTY LTD., 1969), p. 3.

⁵ Secord and Backman, Social Psychology (New York: Mc Graw-Hill Book Company Inc., 1964), pp. 523-526.

และทักษะชีวิตวิทยา เช่น ทักษะของ Mann (1969)⁶ ที่ว่า สังคมเป็นผู้นำทัศนคติ ค่านิยม นิติบัญญัติ รูปแบบของการให้ความร่วมมือ หรือ การชักจูง การมีการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่น การเป็นสมาชิกของสังคมก็ได้รับการสั่งสอนค่านิยมและพฤติกรรมที่เหมาะสม ซึ่งทั้งนี้ เป็นผลของสังคมประเพณี ดังนั้นสังคมประเพณีจึงไม่ได้มีเฉพาะในวัยเด็ก และการศึกษา ระดับบ้านเท่านั้น เพราะสังคมประเพณีเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันตลอดชีวิตของบุคคล โดยเฉพาะในวัยที่เป็นตัวเลี้ยงหัวคอเช่น ระยะเวลาเข้าโรงเรียนใหม่ๆ เริ่มทำงาน ประกอบอาชีพ แต่งงาน บ้ายที่ผู้ค้าขาย ซึ่งบุคคลต้องรับค่านิยมของสังคมกลุ่มนั้น ดังนั้นแล้วจากบุคคลจะ เรียนรู้กระบวนการ เข้าสังคมจากปิกามารดาแล้วก็ยังได้เรียนรู้จากกลุ่มเพื่อนเล่น เพื่อนักเรียน เพื่อนร่วมงาน เพื่อนบ้าน สามีหรือภรรยา และผู้บังคับบัญชาเช่นกัน เป้าหมายของสังคมประเพณีคือ การให้บุคคลทำหน้าที่ของสังคมและสังคมที่เขาอยู่ด้วยความเต็มใจ และเป็นอัตตโนวัติ สังคมประเพณีในวัยเด็กก็จะเป็นการบังคับให้เด็กต้องควบคุมผู้ใหญ่เสมอ ซึ่งก็น่าจะเป็นจริง เพราะ เด็กต้องพึ่งผู้ใหญ่ทั้งทางกาย (Biological Dependency) เช่น การกินดื่ม นอนหลับ อบอุ่นทั้งกายและใจ เพราะเด็กยังช่วยตัวเองไม่ได้ และการพึ่งพิงผู้ใหญ่ในด้านที่เกี่ยวข้องกับความรู้ต่างๆในชีวิตประจำวัน (Information Dependency) แต่เมื่อโตขึ้นเด็กจะนำรูปแบบที่ได้จากบ้านไปปรับปรุง ปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่อีกทีหนึ่ง

คนเราย่อมต้องการที่จะเข้าใจเพื่อตนเองด้วยทั้ง เช่น ปิกามารดา กับบุตร ครูกับนักเรียน สามีกับภรรยา นายจ้างกับลูกจ้าง เป็นต้น ปัจจุบันเราต้องสมาคมกับคนเป็นจำนวนมาก ต้องเผชิญกับปัญหาการอยู่ร่วมกันด้วยสันติวิธี ความสามารถในการที่จะเข้าใจเพื่อนมนุษย์ด้วยกันมีความสำคัญที่เป็นเนวภาวะตัวและเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษา⁷ เพราะยิ่งเรา

⁶Mann, loc.cit.

⁷Henry Clay Smith, Personality Development (New York; McCraw-Hill Book Company Inc., 1968), p.67.

เข้าใจเสียจนเยอะมากเท่าไร เราจึงได้สิ่งที่เราต้องประสงค์จากเขามากขึ้นเท่านั้น และ
 ยังได้สิ่งที่เราต้องการให้เขาทำเสียเราด้วย ที่สำคัญว่านั่นคือ ยิ่งเราเข้าใจคนดีเหมายก
 เท่าไร เราจึงเข้าใจตัวเราเองมากขึ้นเท่านั้น รู้ความต้องการของตัวเอง รู้ว่าจะต้อง
 ทำอะไรบ้างจึงจะเหมือนกับคนอื่น และทำอย่างไรจึงจะไม่เหมือนกับคนอื่น ในการจะเข้าใจ
 คนอื่นเราใช้ทฤษฎีเกี่ยวกับบุคลิกภาพทั้งที่เป็นเฉพาะอย่าง เช่น ลักษณะทางกายของคน
 และทฤษฎีที่กล่าวโดยทั่วไป ซึ่งจะช่วยให้เราทำนายหรือคาดคะเนเกี่ยวกับความรู้สึก ความคิด
 และพฤติกรรมของผู้อื่น ได้มีความพยายามที่จะปรับปรุงความสามารถในการเข้าใจคนอื่น
 โดยการใช้ปรับปรุงทฤษฎีบุคลิกภาพแต่มีผู้หาข้อที่ว่า ผู้รู้อีกก็ให้ความหมายของบุคลิกภาพ
 ไปต่าง ๆ กัน ทฤษฎีบุคลิกภาพของนักจิตวิทยาจะเป็นไปได้มากกว่าทฤษฎีของผู้อื่น เพราะ
 สามารถทดสอบและใช้กันกว้างขวางกว่าการใช้สามัญสำนึก นักจิตวิทยาจะสำนึกถึงทั้งแรง
 กระตุ้นของบุคคลนั้น โดยถือว่าบุคลิกภาพเกิดขึ้นระหว่างการใช้สิ่งมากระตุ้นและการแสดง
 พฤติกรรมออกมาสนองออกไป (Intervening Variable) นักจิตวิทยาจะให้คำนิยาม
 ของบุคลิกภาพไปตามเรื่องที่คุณศึกษาโดยเฉพาะ เช่น Fromm ศึกษาบุคลิกภาพของคน
 โดยใช้ทฤษฎีความรัก (Love Theory) ความรักประกอบด้วย ความรู้ ความเคารพ
 ความรับผิดชอบ และความเคารพชนิดอื่น คนเราใช้ความรักเป็นเครื่องมืออันหนึ่งสำหรับ
 หนีความอ้างว้าง นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีบุคลิกภาพแนวจิตวิเคราะห์ เช่นทฤษฎีของ Freud,
 Jung, Erikson ทฤษฎีเกี่ยวกับสัมพันธภาพระหว่างบุคคลของ Sullivan ทฤษฎีเกี่ยว
 กับการเรียนรู้ ทฤษฎีบุคลิกภาพเฉพาะคนบาง เช่น Type Theory (Kreschmer)
 และ Trait Theory (Sheldon) เป็นต้น นักทฤษฎีบุคลิกภาพต่างก็ให้คำอธิบายและ
 กล่าวถึงการพัฒนาของบุคลิกภาพไปตามแนวของคน ส่วนใหญ่จะคล้ายกัน กว้างก็ให้คำศัพท์
 ที่ใช้ และส่วนใหญ่ก็จะกล่าวถึงสัมพันธภาพระหว่างเด็กกับบิดามารดา และสิ่งแวดล้อม
 ในวัยเด็ก เมื่อมีทฤษฎีเกิดขึ้นมาก็มีการทดสอบทฤษฎีขึ้น ทฤษฎีคือ⁸ การนำเอาความคิด

⁸ Ibid., p.65.

รวมบุคคล (Concept) มาวัดได้เป็นระบบโดยถือว่า ความจริงรวมบุคคลต่างๆ เหล่านั้น สัมพันธ์กัน เพราะฉะนั้นในการทดสอบทฤษฎีก็ลองวัดความถี่รวมบุคคลต่างๆ ที่ใช้ในทฤษฎีนั้น ในการวัดควรจะวัดความคงที่ภายใน (Internal Consistency) ความเชื่อถือได้ ความเป็นอิสระจากการวัดแบบอื่นๆ ความแม่นยำ และการนำไปใช้ใบเชิงปฏิบัติ เป็นต้น นอกจากนี้นักจิตวิทยาจะให้ความสนใจกับบุคลิกภาพแล้ว ยังมีผู้รู้แขนงอื่นให้ความสนใจและความสำคัญกับบุคลิกภาพก็หลายแขนง เช่นนักสังคมวิทยา นักมานุษยวิทยา เป็นต้น นักสังคมวิทยา ให้ความสำคัญกล่าวว่าบุคลิกภาพ⁹ บุคลิกภาพเป็นผลผลิตของเงื่อนไขทางสังคม (Social Conditioning) โดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับอายุ 2 ประการ คือ การปะทะสัมพันธ์กันในกลุ่มและการยอมรับการกระทำหรือความคิดของบุคคล โดยกล่าวว่าระยะขวบปี แรกของเด็กมีความสำคัญมาก เพราะที่จะศึกษาการวางรูปแบบบุคลิกภาพและให้ความสำคัญแก่สภาพแวดล้อมแล้ว เช่นเด็กวัยนี้ นักสังคมวิทยาหันมาให้ความสนใจประเพณีของ เด็ก โดยศึกษาสังคมประเพณีของเด็กด้วย เช่นเด็กวัยนี้ทางการแพทย์ที่ศึกษาการรักษาโรค โดยพยายามเข้าใจโครงสร้าง และการทำงานของร่างกายด้วย

การพัฒนาตัวบุคคล เพื่อให้ศักยภาพของเขามีโอกาสสูงองงานขึ้น และมีบุคลิกภาพ เป็นที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของการพัฒนาสังคมนั้นจะทำได้โดยผ่านการศึกษา โดยเริ่มจากการศึกษาระดับครอบครัว (Home Education) ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อจากนั้นก็เป็นการศึกษาระดับโรงเรียน ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมหน่วยแรกที่มอบได้พบและมีชีวิตอยู่ การเรียนรู้ในระดับนี้จึงสำคัญที่สุดในการวางรากฐานการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคล

⁹Edward Thorndike and Others (ed.), "An Interdisciplinary Appraisal," The Study of Personality (New York: Holt, Reinhart and Winston, Inc., 1968), p. 130.

Martha M. Reynolds¹⁰ ให้ทัศนะว่า การจะฝึกมาเล็กไม่ว่าวัยใดๆ แห่งที่คนรอบค้อมี
 ร้องเด็กด้วย เด็กเติบโตมาในครอบครัวที่มีความรักเป็นผู้สนองความต้องการทั้งทางกาย
 ร่างกายและจิตใจให้เด็ก มีความรักสำคัญมาก เพราะเป็นผู้ที่จัดบรรยากาศทางอารมณ์
 ให้เด็กตั้งแต่ก่อนเกิดเป็นต้นมา เป็นคนแรกที่มีโอกาสสนองความต้องการพื้นฐานและความ
 ต้องการส่วนบุคคลของเด็ก ภาระการสุดท้ายและสำคัญที่สุดคือ เป็นผู้หล่อหลอมบุคลิกภาพ
 ให้เด็ก เด็กเกิดมาไม่ได้มีบุคลิกภาพลักษณะที่ใคร่ปรารถนาแล้วเกิดมา การที่เด็กเป็นเด็กจึงอัน
 เด็กใจดกเด็กเคี้ยว เด็กชอบวิ่งแกล หัวก๊อแงๆ ซึมอยู่กับวิธีที่บิดามารดาปฏิบัติต่อเขา ซึ่ง
 ตรงกับความเห็นของ Henry Clay Smith¹¹ ที่ว่า เด็กๆ ได้ติดนิสัยอันดีกับสิ่งรอบๆ
 ตัวเขาอยู่ตลอดเวลา การที่ได้มีการปะทะสัมพันธ์กับบิดามารดาในวัยเด็ก เป็นการสร้าง
 รูปแบบแบบลักษณะบุคลิกภาพของเด็ก หล่อหลอมพัฒนาการของเด็กและมีอิทธิพลต่อแบบ
 ของการมีสัมพันธ์ทางเพศผู้คน เป้าประสงค์ที่บิดามารดาวางไว้เกี่ยวกับตัวบุตรจะเป็นสิ่งที่
 ชี้ให้เห็นว่าบุตรต้องเป็นอย่างไร ทั้งนี้จะดูได้จากความมีเหตุผลและความรู้จักรับผิดชอบ
 ของบิดามารดา รวมทั้งแบบอย่างความประพฤติการปฏิบัติของบิดามารดา และหลักที่บิดา
 มารดาใช้ในการสั่งสอนประดุจแม่จากการศึกษาวัฒนธรรมที่ต่างกันก็พบว่า¹² การพัฒนา
 การของกันตั้งแต่ชั้นที่ห้าจนกระทั่งถึงที่เกิดอาการแห่งตนเองขึ้นอยู่กับบรรยากาศภายใน
 ครอบครัว และความกดดันทางสังคมที่ทำให้เกิดทัศนคติที่ซับซ้อนเข้าไปในตัวเด็ก
 ตั้งแต่เล็กๆ ส่วนการรู้จักนิยมนับว่าดีนั้นขึ้นอยู่กับความมากน้อยของความมีเหตุผลและความ
 รับผิดชอบที่บิดามารดาแสดงออกมาได้บุตรเห็น ดังนั้นจะเห็นได้ว่าครอบครัวเป็นหน่วย

¹⁰ Martha M. Reynolds, Children from Seeds to Saplings
 (New York: McGraw-Hill Book Company Inc., 1951), pp. 33-37.

¹¹ Smith., op.cit., p.393.

¹² Ibid., p.357

มูลนิธิของสังคม สังคมจะคลุกมาเป็นรูปโฉมส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับสังคมระดับครอบครัว¹³ สังคมเสรีประชาธิปไตยจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อบรรพบุรุษของครอบครัว เป็นแบบประชาธิปไตย สมาชิกเป็นผู้มีความรับผิดชอบ ยามักดี ความริเริ่ม รู้จักเป็นผู้นำและปฏิบัติตาม คุณลักษณะเหล่านี้มีความสำคัญต่องาน เป็นผู้ปลูกฝังให้ ฉะนั้นบ้านที่มีบรรพบุรุษแบบลัทธิประชาธิปไตย คือหัวหน้าครอบครัวซึ่งได้แก่ บิดาหรือมารดา มีอำนาจเด็ดขาดในการตั้งจุดมุ่งหมาย กฎเกณฑ์ และคอยดูแลทุกคนปฏิบัติตาม บุกรไม่มีส่วนออกเสียงในเรื่องของครอบครัว หรือแม้แต่ในเรื่องส่วนตัว ทุกคนปฏิบัติตามภารกิจของครอบครัวตามหน้าที่และบ้านที่มีบรรพบุรุษแบบตามใจห่าน บิดามารดาปล่อยปละละเลย เพราะเชื่อว่าเด็กจะคิดจะชั่วอยู่ที่ตัวเด็กเอง เด็กไม่มีโอกาสแสดงออกใต่อย่างถูกต้อง จะทำให้เด็กจากลักษณะของบ้านสองประเภทนี้ ขาดคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับระบอบเสรีประชาธิปไตย เพราะการขาดความเข้มแข็งมั่นคงในจิตใจกับบิดามารดา ขาดความรู้สึกร่วมกัน มั่นคงปลอดภัย และซื่อสัตย์ ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดความริเริ่ม ไม่กล้าเป็นตัวของตัวเอง และไม่กล้าที่จะเป็นผู้นำ

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าในขณะที่ประเทศไทยกำลังอยู่ในระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ มีการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสังคมเกิดขึ้นนี้ จำเป็นต้องมีความเข้าใจกันในเรื่องทรัพยากรคน บุคลากร และสิ่งที่มีลักษณะพิเศษคือการศึกษามูลนิธิภาพของบุคคล ประเทศจะพัฒนาไม่ได้ถ้าหากว่าคนซึ่งเป็นกำลังสร้างความสำเร็จให้ประเทศไม่พัฒนา ปัจจุบันนี้ปรากฏว่า เยาวชนกระทำผิดมากขึ้น¹⁴ ทั้งที่ทำการดีและที่ทำเป็นกลุ่ม จากผลการศึกษาพิจารณาทำให้ทราบว่าพื้นฐานของครอบครัวและการเลี้ยงดูในขณะเด็ก เป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมดีหรือมีปัญหาได้ บิดามารดาต้องเข้าใจในบทบาทของตน ส่งเสริม

¹³ กรมการฝึกหัดครู ศึกษานโยบายของครอบครัวและเด็ก : ฉบับปรับปรุง (พระนคร : โรงพิมพ์วิบูลย์กิจ, 2512), หน้า 22-30.

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 9.

โลกาภิวัตน์ที่จะช่วยให้เด็กเติบโตที่มีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์และเหมาะสมกับสภาวะเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศและสังคมที่จะสนับสนุนการพัฒนาประเทศ สังคมประจักษ์ในระยะสั้น โดยเฉพาะระดับครอบครัว เป็นความรับผิดชอบและเป็นภาระโดยตรงของบิดามารดา ถ้าครอบครัวได้เข้าใจหน้าที่ของตนก็จะทำประโยชน์บางอย่างให้บุตรหลานแก่ประเทศชาติ และเกิดความเข้าใจกันดีต่อกัน ประชาธิปไตยที่แท้จริงในระดับการปกครองประเทศจะมีอีกบางส่วนสมบูรณ์ ก็เพราะครอบครัวได้ปลูกฝังและสร้างคุณลักษณะแรงจูงใจนักประชาธิปไตยให้แก่สมาชิกในครอบครัว เป็นเบื้องต้น

หนึ่งในการศึกษาสังคมประจักษ์ของบิดามารดาและบุคลิกภาพของบุตรนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาสังคมประจักษ์ 10 ด้าน ซึ่งคาดว่าน่าจะมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพของบุคลล สังคมประจักษ์ 10 ด้านนั้นได้แก่ การฝึกสัมฤทธิ์ผล ความคาดหวังของบิดามารดา การฝึกความเป็นอิสระ ความเข้มงวด การมีโมติวิสัยทัศน์ การฝึกการคบค้าได้รักได้ การฝึกความเป็นระเบียบวินัย การยับยั้ง ความก้าวร้าว การให้รางวัลและการลงโทษ บุคลิกภาพที่ผู้วิจัยศึกษาในครั้งนี้มี 15 ลักษณะ คือ ความสามารถในการศึกษาสังคม ความสามารถทางสติปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ การจัดการเป็นใหญ่ หรือการยอมตาม สภาพท่าเร็งหรือหูก ความสามารถในการรับผิดชอบ ความมั่นใจในตนเอง สภาพทางจิตใจ ความสามารถในการเข้ากลุ่ม ความสามารถในการควบคุมจิตใจ ความเป็นตัวของตัวเอง ความสามารถในการบังคับตนเอง การแสดงออกของอารมณ์ และ การมีค่านิยมโมติวิสัยทัศน์ ซึ่งลักษณะของสังคมประจักษ์ 10 ด้าน และบุคลิกภาพ 15 ด้านนี้ ผู้วิจัยจะได้บรรยายโดยพิสดารในตอนต่อไป

ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประจักษ์กับบุคลิกภาพ

การฝึกสัมฤทธิ์ผล มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพที่ดี ถ้าบิดามารดามุ่งฝึกบุตรในด้านความสำเร็จโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการศึกษา¹⁵ บุตรจะมีระดับสติปัญญาสูงกว่าเด็ก

¹⁵Paul K. Mussen and Others, Child Development and Personality 3rd ed. (New York: Harper and Row, 1969), pp.348-349.

ในวัยเดียวกันที่ไม่ได้รับการฝึกค้านนี้ และจะถึงมากกว่านิยมในการชดเชยแข่งขัน มีแรงจูงใจ
ไปชั้นบุคลิกสูง มุ่งความสัมฤทธิ์ผลเป็นสำคัญ และถ้านิยมนี้จะผลักดันออกไป ถ้าปีศาจมารดา
ฝึกสัมฤทธิ์ผลในด้านอื่นเช่น ทักษะในการใช้กล้ามเนื้อ สามารถช่วยตนเองได้ในเรื่องการ
ทรงตัว การเดิน การพูด การซึ่มด้าย ในวัยอันสมควร จะทำให้เด็กถึงวุฒิภาวะเร็ว และ
มีสัมฤทธิ์ผลในด้านกร เวียนสูงกว่าเด็กที่ไม่รับการฝึกหรือการส่งเสริม/กานิยมในการแข่งขัน
และการมีแรงจูงใจไปสัมฤทธิ์เป็นกานิยมของบุคคลในสังคมสัมฤทธิ์สัมพันธ์ เช่นสังคมอเมริกัน¹⁶

๒ ความคาดหวังของบิดามารดา ความคาดหวังของบิดามารดาเป็นแรงกระตุ้น
อย่างหนึ่งที่ทำให้บุตรไปถึงจุดหมายที่บิดามารดาต้องการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความมีเหตุผลและ
ความเป็นไปได้ของความคาดหวังนี้ โดยสัมพันธ์กับความสามารถและความต้องการของบุตร
เช่น ความคาดหวังในด้านการเล่าเรียน การเป็นผู้เก็บ การเป็นตัวของตัวเอง เด็กจำ
เป็นต้องหึ่งผู้ใหญ่ และพยายามทำตามความคาดหวังของบิดามารดา เพื่อให้เป็นที่ยอมรับ
การเป็นที่ยอมรับของผู้คนเป็นความต้องการพื้นฐานของเด็ก ดังนั้นความคาดหวังของ
บิดามารดาจึงเป็นแนวทางอันหนึ่งที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรม ประพฤติตนในทางที่บิดามารดา
หวังไว้

๓ การฝึกความเป็นอิสระ บิดามารดาฝึกความเป็นอิสระให้เด็กรู้จักพึ่งตนเองได้
ตั้งแต่เด็ก เช่น ฝึกการรับประทานอาหาร การเคลื่อนไหวกว้างขวางกล้ามเนื้อเช่น การกลาน การปีน
การเดิน Erikson¹⁷ เน้นว่า วัย ๒ ขวบ เป็นระยะที่สำคัญในการพัฒนาความรู้สึกเป็น
อิสระ ความเป็นตัวของตัวเอง และเมื่อเติบโตขึ้นควรฝึกประสิทธิภาพในการแสดงความสามารถ

¹⁶ วิรุฒ วิเชียรโชติ, "สังคมในศรีสัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศ", วารสาร
จิตวิทยา, (พระนคร : สมาคมจิตวิทยาแห่งประเทศไทย, 2513), หน้า 36.

¹⁷ Henry W. Maier (ed.), Three Theories of Child Development
(New York: Harper & Row Publishers, 1969), p.57.

คิดเห็นอิสระทางเศรษฐกิจ เช่นรู้จักหารายได้ด้วยตนเอง สะสมเงินเพื่อใช้ของที่ชอบ
 ของการ รู้จักค่าของเงิน รู้จักใช้จ่าย บิดามารดาที่ตามใจ เด็กอย่างมีเหตุผล ให้นิสัยสภาพ
 ไนการสำรวจ (Exploration) เพื่อสนองความอยากรู้อยากเห็น อยากรู้ด้วยตัวเอง
 ของเด็ก ปล่อยให้เด็กมีโลกาอยู่คนเดียวตามลำพังบ้างจะพัฒนาความรู้สึก เป็นหัวของตัวเอง¹⁸
 มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีบุคลิกภาพที่เป็นธรรมชาติ สามารถเผชิญสถานการณ์ใหม่ โดย
 ไม่มีความวิตกกังวล และจะพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กล้าพูด กล้าแสดง กล้าเป็น
 ผู้นำที่กล้าและ เป็นพื้นฐานในการปกครองแบบประชาธิปไตย

๔ ความเข้มงวด ความเข้มงวดเป็นลักษณะสังคมประเพณีที่เห็นได้ชัดจากการฝึกหัด
 และควบคุมกริยามารยาท และความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน เป็นการฝึกหัดการจับตาดู
 ให้เป็นเวลาและถูกต้องเท่าที่ การช่วยตนเองในเรื่องการกิน การนอน การแต่งกาย มี
 มารยาทในการรับประทานอาหาร รู้จักถนอมถนอมคน มีระเบียบอยู่ในใจวาท ไม่ส่งเสียง
 อึกทึกครึกโครมหรือทำของเสียหายหรือทำให้เป็นที่เบียดเบียน เป็นการฝึกเพื่อการอยู่ร่วมกับ
 ผู้คนได้ด้วยความ ความเข้มงวดถ้าเป็นไปอย่างมีเหตุผล และสม่ำเสมอ พร้อมทั้งเหมาะสม
 กับวุฒิภาวะของเด็ก จะพัฒนาความเป็นระเบียบวินัย รู้จักเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม เช่น
 กฎจราจร รู้จักควบคุมอารมณ์และการแสดงออกของอารมณ์ รู้จักใช้รถคนชีวิต รู้จักนับขัง -
 รั้งใจ มีเหตุผล สามารถบังคับตนเองได้ ซึ่งลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะที่เป็นที่ต้องการ
 ของสังคมในการที่จะอยู่ร่วมกันด้วยดี

๕ โมติสัมพันธ์ สังคมประเพณีที่มุ่งโมติสัมพันธ์คือ¹⁹ การเน้นค่านิยมความเกรงใจ
 มีความกลัวเพื่อเป็นแต่ รักเพื่อนฝูง เพื่อนฝูงมากกว่าความยุติธรรมทางสังคม มีความ
 ละอายกลัวคอมชอมมาก เป็นลักษณะที่เห็นได้ในสังคมแบบเดิมเช่นสังคมไทยคือ เน้น

¹⁸Mussen, op.cit., p.261.

¹⁹วิรัช วิเชียรโชติ, เรื่องเดิม, หน้า 35.

สัมพันธ์ภาพมากกว่าสัมฤทธิ์ผล ผู้ที่มีอำนาจเช่นนี้จะไม่กล้าแสดงความเห็นเนื่องจากความเกรงใจ และความรู้สึกในการแข่งขันในค่านิยมที่มีน้อย เน้นการเสียดสีมากกว่าความยุติธรรม ซึ่งถ้าปีศาจมารดาให้สังคมประณามบุตรโดยให้คำนิยามแบบโมทีร์สัมพันธบุตรจะมีบุคลิกภาพที่เกรงใจคน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักพวกพ้อง ไม่ชอบการแข่งขัน ลักษณะเช่นนี้เป็นลักษณะที่ดีแต่ไม่เหมาะสมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ และ สังคมในปัจจุบัน

การลดอัตราได้²⁰ กวามนิยมในการลดอัตราได้ สะสมไว้เป็นถักนิยมของระบบสัมพันธสัมพันธ์ ซึ่งสัมพันธ์กับการลงทุน นายทุนในระบบเศรษฐกิจปัจจุบันต้อง เป็นผู้ลดอัตราได้ สะสมไว้ลงทุน เงินก็จะงอกงาม เป็นลักษณะที่มุ่งหวังอนาคต ปิตามารดาฝึกบุตรให้มีความนิยมเช่นนี้ได้โดยสอนให้รู้จักมีแผนการล่วงหน้า รู้จักอดเปรี้ยวไว้กินหวาน รู้จักรีรอความต้องการเพื่อผลที่ดีกว่า

๖ การฝึกความเป็นระเบียบวินัย ในระยะต้นของการให้สังคมประณาม ปิตามารดาเป็นผู้ให้ทุกอย่างแก่บุตร โดยไม่หวังสิ่งใดจากบุตร²¹ เช่น การให้อาหาร ให้ความอบอุ่น ความสะดวกสบาย สนองความต้องการและจัดสิ่งที่เป็นความจำเป็นพื้นฐานให้ แต่เมื่อบุตรอายุประมาณ 2 ปี ปิตามารดาเริ่มเรียกร้องบางอย่างจากบุตร เช่นการรู้จักช่วยตนเอง ตามระดับวุฒิภาวะ รู้จักซั้บถ้วยเป็นเวลาเป็นที่เรียบร้อย รู้จักมารยาททางสังคม เช่น การรับประทานอาหาร รู้จักความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาด การฝึกความเป็นระเบียบวินัยโดยฝึกได้ตั้งแต่เล็ก การฝึกจะต้องมีการยึดหยุ่นแก้มั่นคงและสม่ำเสมอ พร้อมทั้งมีเหตุผล จึงจะเกิดการสัมมนาบุคลิกภาพที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นระเบียบ เคารพกฎเกณฑ์ระเบียบรักบังคับ รู้จักใช้เหตุผล รู้จักความจำเป็นที่ตองปฏิบัติ แก่ปัญหาของตนได้ ชอบแสดงความคิดเห็นซึ่งเป็นลักษณะของผู้เฒ่า และเมื่อต้องเป็นผู้ตามก็จะตามได้อย่างไม่มงาย

²⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 38.

²¹ Lussen, op.cit., p. 138.

๔ ความก้าวร้าว การก้าวร้าวเป็นธรรมชาติของเด็กโดยทั่วไป²² เพราะเด็กใช้ความก้าวร้าวเป็นการเรียกร้องสิ่งที่ตนต้องการ และเป็นการจัดความกระวนกระวายใจแก่สังคมประติของปีศาจอาจจะมีส่วนในการควบคุมหรือส่งเสริมการก้าวร้าวของเด็กได้ การก้าวร้าวเกิดจากความคับข้องใจ การไม่ได้สิ่งที่ต้องประสงค์ และการก้าวร้าวจะได้รับการส่งเสริมถ้าได้รับการตอบสนองตามที่ต้องการทุกครั้ง และมีการควบคุมได้ถ้าปีศาจพยายามจัดสถานการณ์ที่ไม่ทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจ และใช้การลงโทษหรือการให้รางวัลเป็นการควบคุมยับยั้ง ลักษณะก้าวร้าวเป็นลักษณะที่ไม่น่านิยมนั้นเป็นปัญหาของสังคม สังคมวางความเจริญรุ่งเรืองลงกายของตนเองและของสังคม การก้าวร้าวเกิดจากการเลียนแบบได้ ดังนั้นปีศาจควรต้องเป็นตัวอย่างที่ดีและมีเหตุผล การก้าวร้าวเป็นอันตรายต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข เพราะเป็นการแสดงถึงการไม่รู้จักสิทธิและเคารพสิทธิของผู้อื่น

การให้รางวัลและการลงโทษ การให้รางวัลและการลงโทษเป็นเครื่องมือที่ปีศาจควรใช้ฝึกฝน ควบคุม และถ่ายทอด ค่านิยมต่างๆ ให้บุตร ในการเล่นสนุกสนานต่างๆ เช่น การเล่นความเป็นฮีโร่ ความเป็นระเบียบวินัย และการควบคุมการก้าวร้าวของบุตร เป็นต้น การให้รางวัลมีหลายลักษณะ อาจจะเป็นการแสดงความรักชื่นชมยินดี การกล่าวคำชมเชย การให้สิ่งของที่เด็กต้องการ หรือแม้แต่การแสดงความรักของปีศาจ เช่น เกี่ยวกับการลงโทษ อาจจะเป็นการเขียนตี การดุว่า ทุ้ม ทัตเตือน การแสดงความรักไม่พอใจ ไม่ให้สิ่งที่เด็กต้องการ การแสดงความรักไม่สนใจ ไม่ยอมรับ การทอดทิ้ง เป็นต้น เด็กไวต่อความรู้สึกของปีศาจ เด็กทุกคนย่อมต้องการความสุข และหลีกเลี่ยงความเจ็บปวด การเป็นที่ยอมรับมากกว่าถูกทอดทิ้ง การให้รางวัล และการลงโทษจึงเป็นวิธีที่ปีศาจควรใช้โดยทั่วไปใช้ในการให้คำแนะนำพฤติกรรมที่เป็นที่พึงการและขจัดพฤติกรรมที่ไม่ต้องการ การให้รางวัลและการลงโทษ ต้องมีขอบเขต มีเหตุผลจึงจะเป็นแรงจูงใจกายภาพที่ทำให้เด็กมีพฤติกรรมที่ผู้ใหญ่ต้องการ และจะสร้าง เป็นนิสัยต่อไปได้

²² กรมการฝึกหัดครู, เรื่องเกม, หน้า 235.

เอกสาร งานวิจัยทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และ เหตุผลในการตั้งสมมุติฐาน

นักการศึกษา นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา ได้ให้ความสนใจและทำการวิจัย ค้นคว้า ในเรื่องบุคลิกภาพมากมาย ได้มีการวิจัยเปรียบเทียบเกี่ยวกับบุคลิกภาพในแง่ต่างๆ เป็นต้นว่า บุคลิกภาพกับความสำเร็จในการ เรียน บุคลิกภาพกับปัญหาในโรงเรียน บุคลิกภาพของผู้นำ ความสัมพันธ์ของลำดับการ เกิดกับบุคลิกภาพบางด้าน บุคลิกภาพบางด้านของนักเรียนที่มีความสามารถในการ เรียนสูง กับนักเรียนที่มีความสามารถในการ เรียนต่ำ บุคลิกภาพที่ปรากฏใน กลุ่มชนบางอาชีพ บุคลิกภาพและความสามารถในการปรับตัวในโรงเรียนของนักเรียนที่มาจากครอบครัวชั้นกลางและชั้นต่ำ บุคลิกลักษณะของนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีเพื่อนมากที่สุดและไม่มีเพื่อน บุคลิกภาพของนักเรียนในเมืองหลวง และนักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัด เป็นต้น ส่วนในด้านสังคมประ กิดก็มีผู้ให้ความสนใจและทำการวิจัยค้นคว้าไว้เช่นกัน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เช่น การยอมรับเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวชั้นกลาง ในครอบครัว และชนบท การศึกษาเปรียบเทียบ แรงจูงใจให้สัมพันธ์กับการยอมรับสิ่ง สอนของบิดามารดาตามทัศนคติของ เด็กวัยรุ่นไทยและเด็กวัยรุ่นจีน การ เปรียบเทียบทัศนคติของ บิดามารดาต่อการ เลี้ยงดูอบรมเด็กระหว่างมารดาของ เด็กปกติและมารดาของ เด็กปัญญา ลอ่อน การอบรมเลี้ยงดูเด็กในครอบครัวที่มีฐานะทาง เศรษฐกิจสังคมระดับกลางในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา ความแตกต่างในวัฒนธรรมปกครองกาพัฒนาทางด้านมารดาของ เด็ก เป็นต้น แก่การศึกษาเปรียบเทียบ สังคมประ กิดของบิดามารดา กับบุคลิกภาพของ เด็กในจังหวัดพระ นคร อยุธยาและต่าง จังหวัด โดยศึกษาทั้ง สังคมประ กิดและบุคลิกภาพกับความแตกต่างในถิ่นที่อยู่ ยังไม่มีผู้ใคร่ทำไว้เลย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองไทย

ในปี พ. ศ. 2512 หลุยส์ สุวรรณรัตน์²³ ได้ศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของ เด็กนักเรียนในเมืองหลวงและ เด็กนักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัดพบว่า นักเรียนชายในเมืองหลวงและนักเรียนชายในตัวเมืองต่างจังหวัดมีบุคลิกภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านการเข้าสังคม สติปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ สภาพทางอารมณ์ โดยที่นักเรียนในเมืองหลวงจะมีความสามารถในด้านต่างๆ ดังกล่าวข้างต้นนี้ดีกว่านักเรียนต่างจังหวัด แต่จะถอยกว่าในด้าน การประพฤติดตามระเบียบแบบแผน และการบังคับตนเอง ส่วนเรื่องความสามารถในการรับผิดชอบไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญเป็นอัน ไร รายงานการวิจัยมีส่วนหนึ่งที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้น่าจะใช้แทนกันได้กับกลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้ คือ เป็นนักเรียนในระแวกกลุ่มหนึ่ง และต่างจังหวัดกลุ่มหนึ่ง และวัตถุประสงค์ในการวิจัยก็ตรงกันในบางส่วน เวลาของการทำการวิจัยก็ห่างกันเพียง 2 ปี ผลของการวิจัยจึงน่าจะใช้แทนกันได้ ผู้วิจัยจึงใช้ผลของการรายงานนี้เป็นเหตุผลหนึ่งในการตั้งสมมุติฐานว่า นักเรียนในจังหวัดพระนครมีบุคลิกภาพเหนือกว่านักเรียนต่างจังหวัดในด้านต่างๆ ดังนี้คือ ความสามารถในการเข้าสังคม ความสามารถทางสติปัญญา ความมั่นคงทางอารมณ์ และสภาพทางอารมณ์ และนักเรียนในจังหวัดพระนครจะถอยกว่านักเรียนต่างจังหวัดในด้าน การประพฤติดตามระเบียบแบบแผนและการบังคับตนเอง

ในปี ค.ศ. 1954 Paul M. Smith Jr.²⁴ ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะ

302352

²³ หลุยส์ สุวรรณรัตน์, "การศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกลักษณะของเด็กนักเรียนในเมืองหลวงและเด็กนักเรียนในตัวเมืองต่างจังหวัด" วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิถฒ บัณฑิตวิทยาลัย พ.ศ. 2512 .

²⁴

Paul M. Smith Jr., "Personality Characteristics of Rural and Urban Southern Negro Children," Thesis for Doctor of Education Indiana University, 1958.

บุคลิกภาพของนักเขียนนิโกรโนโรโรงเรียนมัธยมที่ Zebulen และ Raleigh รัฐ
 Carolina ได้ จากการใช้แบบทดสอบทางสติปัญญาพบว่าเด็กในเมืองมีสติปัญญาสูงกว่า
 เด็กในชนบทอย่างมีนัยสำคัญ จากผลของการวิจัยในการทำวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกของ
Smith นี้ ผู้วิจัยได้ใช้เป็นเหตุผลเบื้องหลัง สมมุติฐานที่ว่าเด็กในจังหวัดนครนรมมี
 ความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเด็กในต่างจังหวัด

ในปี ค.ศ. 1968 Doris E. Entwisle²⁵ ได้ศึกษาความแตกต่างในวัฒนธรรม
 ขอบต่อการพัฒนาทางด้านภาษาของเด็กในเมืองและชนบท ปรากฏผลว่าเด็กชนบท
 จะพัฒนาด้านภาษามากกว่าเด็กในเมือง ผู้วิจัยสนใจในการศึกษาของ Entwisle
 เพราะเชื่อว่า การพัฒนาทางด้านภาษามีผลต่อการพัฒนาทางสติปัญญา ดังนั้นจากผลของ
 การศึกษาค้นคว้านี้ น่าจะเป็นเหตุผลอีกอันหนึ่งที่ยืนยันสมมุติฐานที่ว่าเด็กในจังหวัด
 นครนรมมีความสามารถทางสติปัญญาสูงกว่าเด็กในต่างจังหวัด ผลของการศึกษาของ
 Entwisle ตรงกับทัศนะของ Barclay ในเรื่องความสามารถทางสติปัญญาของ
 เด็กที่มีสิ่งแวดล้อมทางสังคมต่างกัน

ในปี ค.ศ. 1958 Dorothy Barclay²⁶ ผู้ซึ่งศึกษาเกี่ยวกับเด็กในเมือง
 ในรัฐของสหรัฐอเมริกา ได้ให้ทัศนะของครุฑมกริวในเมืองและชนบทว่า เด็กชนบทเสีย-
 เปรียบเด็กในเมืองในด้านการศึกษา และแรงกระตุ้นที่จะเพิ่มพูน
 ปัญญา จึงไม่น่าสงสัยเลยว่าเด็กในเมืองมีแนวโน้มที่จะมีความสามารถทางสติปัญญา
 สูงกว่าเด็กในชนบท จากเหตุผลที่ Barclay ให้ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเหตุผลที่สมเหตุ-

²⁵ Doris R. Entwisle, "Subcultural Difference in Children's Language Development," International Journal of Psychology, 3:11, 13-22, 1968.

²⁶ Dorothy Barclay, Understanding the City Child (New York: F. Watts 1959), pp. 75-78.

สมถองจึง เป็นหลักยืนยันสมมุติฐานเดิมเรื่องความสามารถทางสติปัญญา การศึกษานี้แม้จะ
ไม่ได้ทำในเม็กซิโก แต่ลักษณะของการเป็นเมือง เป็นชนบท ย่อมมีลักษณะที่คล้ายคลึง
กับทั่วโลก ผู้วิจัยจึงเชื่อว่า ทักษะของ Barclay น่าจะใช้กับสังคมไทยได้

ในปี ค.ศ. 1953 Whitening and Child²⁷ ได้ศึกษาสังคมล้านช้าง
47 แห่ง (Primitive Society) ซึ่งเป็นสังคมที่มีการสังคมนประกิดเป็นที่รู้จักกัน
แพร่หลาย เขาใช้ผู้ช่วยทัศนคติที่ได้รับการฝึกมาแล้วมาประมาณค่าการปลอปปละละเลย
ในการสังคมนประกิด ปรากฏผลพอสรุปได้ว่า ในเรื่องความเป็นอิสระพวก Ainu จะ
จับลูกใส่เปลแขวนไว้จะออกมาไม่ได้ เมื่อถึงเวลาเล่นก็ปล่อยให้เล่นตามลำพังและโดย
เสรี เด็กจะร้อง จะเคาะ จะตะเกียบตะกายอย่างไรก็ได้ ปลอปปตามเรื่อง เมื่อเหน็บ
เขาก็หนีไปเอง ส่วนพวก Kwoma ตั้งแต่นแรกเกิดจนถึงระยะหย่านมเด็กจะไม่ได้
ห่างแม่เลย แม่จะอุ้มลูกตลอดเวลาไม่ว่าหลับหรือตื่น จะไปไหนมาไหนก็อุ้มลูกไปด้วย
นานๆครั้งก็เอาเข้าสะเอว ในคานาการก้าวร้าว พวก Hamey Valley Paiute
จะเขียนคนที่ด่ามีการทะเลาะกันถึงขั้นใช้กำลังกายเข้าทำร้ายกันถ้าลูกที่พ่อแม่ พ่อแม่ก็จะ
ตีลูกตอบ และชู้วามก เจ้าแมวหรือแมวป่าจะมาเอาตัวไปถ้าดำถึกและมีการสังสนมให้รัก
พ่อแม่ที่บง ไม่ให้ทะเลาะกับ เด็กๆจะอุกลงโทษอย่างรุนแรงถ้าไปทำอันตรายไข่มก
หรือทำร้ายนกหรือสัตว์อื่นๆ สำหรับพวก Sirino ลูกอ่อนช่างจะโหดร้าย เช่น ถ้าพี่
รังแกน้อง อาจจะได้ช่วย เถานี้วพิดา หรือคนบิกที่อวยวะเพศบงก็จะบงกับตนเอง โดย
ใช้คววูตี่จะหนีบจนตายได้ เช่น กุนพินที่ติดไฟอยู่ หรือเสียมกลบใต้ได้ ความเข้มงวดหรือ
การปลอปปละละเลยมีเป็นเรื่อยๆไป อาจจะได้เข้มงวดท่านหนึ่ง ปลอปปละละเลยอีกท่าน
หนึ่งก็ได้ ถ้าเปรียบเทียบกับสังคมล้านช้างเหล่านี้แล้ว การสังคมนประกิดของชาวอเมริกัน
ได้ชื่อว่า ไม่ตามใจเด็ก Whitning และ Child ได้ใช้วิธีการและผู้ช่วยทัศนคติเดิม
ศึกษาพวกครอบครัวชั้นกลางใน ชิคาโก (1940) พบว่า พ่อแม่ในชิคาโก ไม่ตามใจลูก

²⁷ Smith, op.cit., p.275.

ในเรื่องการพึ่งพาคนอื่น และการก้าวร้าว จากการศึกษาของ whitning และ chila นี้ ทำให้รู้ถึงสังคมประเพณีของชนเผ่าต่างๆในเรื่องการฝึกความเป็นอิสระและความก้าวร้าว และเมื่อเปรียบเทียบกับสังคมประเพณีในถิ่นนี้ของบิดามารดาในเมืองชิคาโก ซึ่งมีลักษณะเป็นเมืองใหญ่เมื่อเปรียบเทียบกับเมืองไทยก็อาจจะได้แก่จังหวัดพระนคร ผู้วิจัยจึงตั้ง เป็นสมมุติฐานข้อหนึ่งว่า บิดามารดาในจังหวัดพระนครมีความเข้มงวดในเรื่องการฝึกความเป็นอิสระ และการควบคุมการก้าวร้าวสูงกว่าบิดามารดาในต่างจังหวัด

Erikson นักจิตวิทยาตามจิตวิเคราะห์ได้กล่าวถึง สังคมประเพณีของบิดามารดาอเมริกันว่าเป็นผู้ที่คลุกเคล้ากันเป็นใหญ่ ให้ค่านิยมอันหลากหลายซึ่งนี้อาจจะเห็นได้จากการที่รัฐบาลอเมริกันได้ออกกฎหมายแห่ง เด็กเกี่ยวกับการคุ้มครองป้องกันเด็ก การให้การศึกษา ความรัก ความปลุกปลำย ความสุข และปัจจัย* มีข้อหนึ่งกล่าวว่า เด็กทุกคนจะต้องได้รับความรัก และปกป้องรักษาบุคลิกภาพของเขาซึ่งเป็นสิ่งที่มีความที่สุด สังคมอเมริกันเน้นค่านิยม สิทธิส่วนบุคคลเสรีภาพและความเสมอภาค, ซึ่งจะเห็นได้จากสารประกาศเอกราชของชาวอเมริกัน²⁸ (1776) ที่ว่า "...ทุกคนเกิดมามีความเท่าเทียมกัน และเมื่อเกิดมาแล้วพระเจ้าได้มอบสิทธิบางประการที่จะโอนให้ใครไม่ได้ สิทธิที่โอนไม่ได้นี้ได้แก่ ชีวิต เสรีภาพ และการแสวงหาความสุข..." เมื่อสังคมมีค่านิยมอย่างไร บิดามารดาก็ถ่ายทอดค่านิยมนี้ให้บุตรของตน ซึ่งค่านิยมนั้นก็คือ ค่านิยมของความอิสระ การพึ่งตนเอง มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความสามารถในความรับผิดชอบ ผู้วิจัยจึงตั้ง เป็นสมมุติฐานข้อหนึ่งว่า บิดามารดาในจังหวัดพระนคร ซึ่งได้รับการยอมรับมาแต่อดีตในเรื่องต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องการเมือง ครอบครัวเด็กสมัยใหม่ มากกว่าบิดามารดาในต่างจังหวัด จะมีการฝึกความเป็นอิสระมากกว่ามีความเข้มงวดในเรื่องระเบียบวินัยมากกว่าเพราะความสัมพันธ์ต่อกันเป็นไปอย่างห่าง เห็นกว่าพวกต่างจังหวัด จากการ

²⁸ เกษชาติ วงศ์โกมลเชษฐ, การปกครองสหรัฐอเมริกา (พระนคร : โรงพิมพ์สมาคมนักสังคมศาสตร์, 2512), หน้า 35.

ฝึกตั้งกล่าวมากกว่า จะทำให้เด็กในระชนมมีบุคลิกภาพเหนือกว่าเด็กต่างจังหวัดในเรื่อง ความสามารถในการเข้าสังคม ความมั่นใจในตนเอง ความสามารถในการเข้า-กลุ่ม ความเป็นตัวของตัวเอง และความสามารถในการบังคับตนเอง

Joel Garcia - Esteve และ Marvin E. Shaw²⁹ ได้ศึกษาลักษณะ

ความรับผิดชอบของชาวชนบทและชาวเมืองในเปอริโตรีโก โดยได้ศึกษาการอยู่อาศัยที่หนาแน่น ความก้าวหน้าทางเทคนิควิทยาการ มีการแข่งขันกันในการดำเนินชีวิต ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่แน่นแฟ้น เป็นเกณฑ์การเลือกตัวอย่างประชากรที่เป็นชาวเมือง ส่วนชาวชนบทต้องมีลักษณะอยู่ห่างไกลชาวเมือง ไม่ได้รับอิทธิพลของอารยธรรม การเลื่อนชั้นทางสังคมเป็นไปอย่างช้าๆ ตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างกัน ชอบรับลักษณะการถืออำนาจเป็นใหญ่ของบิดาโดยไม่มีข้อสงสัย และบิดามารดาไม่ค่อยรับรู้การก้าวร้าวของบุตร เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามลักษณะความรับผิดชอบ ปรากฏว่า ประชากรในชนบทมีความรับผิดชอบมากกว่าประชากรในเมือง โดยผู้วิจัยได้อธิบายผลว่า น่าจะเป็นผลมาจากความสัมพันธ์อย่างแน่นแฟ้นภายในครอบครัว และ ลักษณะการถืออำนาจของบิดามารดา รวมทั้งเป็นผลมาจากการปฏิบัติกิจวัตรภายในครอบครัว จากเกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างของการศึกษารั้งนี้ น่าจะใช้ได้กับกรครั้งนี้ แต่เมื่อพิจารณาจากสภาพสังคมในขณะนั้นซึ่งมีการแข่งขันกันสูง และบิดามารดามีค่านิยมเน้นสัมฤทธิ์ผลมากกว่า ต้องพึ่งตนเองมากกว่า ในขณะที่สังคมต่างจังหวัดนั้นเด็กจะ เรียนถึง ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายก็จัดไว้ว่าเป็นผู้ที่เลือกสรรแล้วในค่านิยมปัญหา เป็นหัวกระโทกบิดามารดาเน้นเฉพาะด้านการเรียน ความรับผิดชอบด้านอื่นๆ เช่น การทำงานบ้านและอื่นๆ บิดามารดาจับตัวเอง หรือมอบให้ผู้อื่นทำ ซึ่งถ้าจะเป็นพี่หรือน้องที่ได้เอาเรียนไม่ถึงขั้นนี้หรือยังไม่ถึงขั้นนี้ประกอบด้วยบิดามารดา

29

Joel Garcia-Esteve and Marvin E. Shaw, "Rural and Urban Patterns of Responsibility Attribution in Puerto Rico," The Journal of Social Psychology, 74 (1968), pp.143-149.

มีค่านิยมในการหึ่งพลาตัสกับสูงกว่าการหึ่งตนเอง ความรับผิดชอบของ เด็กต่างจังหวัด จึงน่าจะน้อยกว่าเด็กในจังหวัดพระนคร ถึงแม้ผู้วิจัยหึ่งหึ่งข้อสมมุติฐานว่า เด็กในจังหวัดพระนครมีความสามารถเหนือกว่าเด็กในต่างจังหวัดในค่านความรับผิดชอบ

ความสนใจในการกักคั่นคำว่าเรื่องสังคมประเทคและบุคลิกภาพ ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรม ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าผลของการวิจัยเหล่านั้นไม่น่าจะไร้กันไ้กับการวิจัยนี้ เพราะถึงแม้ว่าการวิจัยนี้จะเป็นการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างพระนครกับต่างจังหวัด แต่ผู้วิจัยเห็นว่าสังคมไทยมีวัฒนธรรมเดียว แม้สังคมเมือง-หลวงจะได้รับอารยธรรมตะวันตกมากกว่าต่างจังหวัด ทั้งในเชิงนามธรรม เช่นความรู้ต่าง ๆ และรูปธรรม เช่น วัตถุสิ่งของต่าง ๆ ก็ตาม แต่ค่านิยมยังเป็นแบบเดิมเหมือนกันอยู่ เป็นส่วนใหญ่ผู้วิจัยไม่ถือว่าชนในจังหวัดพระนครมีวัฒนธรรมอย่างหนึ่งต่างหากจากชาวชนบท ความแตกต่างจะมีบ้างในฐานะที่เป็นวัฒนธรรมย่อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงไม่อ้างอิงผลของการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมในการวิจัยนี้ นอกจากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างวัฒนธรรมแล้วยังมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างชั้นทาง เศรษฐกิจและสังคม แต่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำจักตัวแปรค่านนี้ คือใช้เกณฑ์การเลือกกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มด้วยเกณฑ์เดียวกัน คือให้มีลักษณะชั้นทาง เศรษฐกิจและสังคมเหมือนกัน โดยพิจารณาจาก อาชีพ การศึกษา และรายได้ของบิดามารดา คือบิดามารดาเป็นข้าราชการต่ำกว่าชั้นเอก หรือประกอบอาชีพส่วนตัวมีรายได้รวมกันไม่เกินหกพันบาทต่อเดือน มีการศึกษาไม่เกินปริญญาตรีในประเทศไทย ไม่ค่านึงถึง เกือบให้ความสะดวกภายในบ้าน ผู้วิจัยจึงไม่ใช้ผลการวิจัยในค่านการศึกษาเปรียบเทียบชั้นทาง เศรษฐกิจและสังคมมากกว่าอาจในที่นี้ และผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายอย่างเดียวไม่ได้ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างเพศ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า เป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาศึกษาต่างหากอีกเรื่องหนึ่ง

ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเทคกับบุคลิกภาพ ได้มีผู้ให้ความเห็นไปในแนวเดียวกันหมกคือ มีความสัมพันธ์กันระหว่างสังคมประเทคของบิดามารดากับบุคลิกภาพของบุตร เช่นความเห็นของ Sears, Maccoby และ Levin (1958) Shirley (1947) Mussen (1969) และไพฑูริย์ เกรือแก้ว ซึ่งศึกษาลักษณะสังคมไทย

นักทฤษฎีบุคลิกภาพ นักสังคมวิทยา ผู้ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพและนักจิตวิทยา เกือบทุก
แนวความคิด (schools) ที่ศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพและพัฒนาการของ เด็กได้ชี้ให้เห็น
ความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเพณีกับบุคลิกภาพของ เด็กซึ่ง เป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยตั้งสมมุติ-
ฐานว่ามีความสัมพันธ์กันระหว่างสังคมประเพณีของบิดามารดากับบุคลิกภาพของบุตร

Sears และ Maccoby³⁰ ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับรูปแบบของการเลี้ยงดูเด็กว่า
บิดามารดาได้รับทัศนคติเกี่ยวกับการยอมรับเลี้ยงดูบุตรมาจากมารดาของตนอีกทอดหนึ่ง
และทัศนคตินี้มีอิทธิพลต่อการเลี้ยงดูบุตรของตนต่อไป มารดาแต่ละคนจึงมีบุคลิกภาพ
ทัศนคติ วิธีการปรับตัว ความคาดหวังในอนาคต การวางแผนต่างๆในครอบครัว และ
การเลี้ยงดูบุตรแตกต่างกัน จึงจะเห็นว่ามิตั้งมารดาที่เลี้ยงดูบุตรด้วยเหตุผลและ
ลัทธิอารมณ์ มารดาที่เข้มงวดและที่ปล่อยปละละเลยตามใจบุตร มารดาที่ให้ความรักความ
อบอุ่นและมารดาที่ทอดทิ้งไม่เอาใจใส่บุตร ซึ่งทั้งหมดนี้มีผลทำให้บุคลิกภาพของบุตรแตกต่าง
กันไป

ไพฑูริย์ เกรือแก้ว³¹ กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเพณีกับบุคลิกภาพของ
เด็กว่า ลักษณะที่เป็นจุดเด่นของครอบครัวชาวไทย คือ เด็กเป็นจุดสนใจของครอบครัว
ทุกคนต้องการให้เด็กได้รับความปลอดภัย และเติบโตขึ้นเลี้ยงตัวเองได้ บิดามารดาทุกคน
ยอมเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อให้บุตรทุกคนมีความสุข อดทนเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดอยู่
ตลอดเวลา จนบางครั้งทำให้เกิดผลเสียขึ้นคือ ทำให้เด็กไม่รู้จักโต และเอาตัวไม่รอด
เมื่อขาดผู้ดูแลเอาใจใส่ปล่อยให้ความช่วยเหลือ ทั้งนี้บุคลิกภาพทั่วไปของคนไทยจึงมีลักษณะ
ขาดความรับผิดชอบ และไม่ถนัดมีความเชื่อมั่นในตนเอง

30

Robert R. Sears and Others, Pattern of Child Rearing
Illinois Row, Peterson and Company, 1958), pp. 465-469.

31 ไพฑูริย์ เกรือแก้ว, เรื่องเดิม, หน้า 175.

✓ กรมการฝึกหัดครู (2509)³² ได้เรียบเรียงตำราพัฒนาการครอบครัวและเด็ก เพื่อใช้ประกอบหลักสูตรฝึกหัดครู โดยมีตอนหนึ่งซึ่งกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่าง สังคมประเพณี ของบิดามารดากับบุคลิกภาพของบุตร โดยให้ตัวอย่างบรรยากาศในครอบครัว (Home climate) ไว้เป็น 3 แบบ คือ แบบประชาธิปไตย (Democratic) แบบกัฏตาธิปไตย (Authoritarian) และ แบบปล่อยตามใจ (Laissez - faire) โทบทว่า การอบรมเลี้ยงดูให้เด็กมีบุคลิกภาพที่สมบูรณ์นั้นคงอาศัยบรรยากาศที่ครอบครัวสร้างขึ้น เจตนาดีของบิดามารดาในเรื่องชีวิตครอบครัวมีความสำคัญต่อการอบรมเลี้ยงดูความประพฤติ หรือการปฏิบัติของบิดามารดาต่อบุตร 6. บิดามารดาที่สร้างบรรยากาศแบบประชาธิปไตย ในบ้าน คือรับผิดชอบร่วมกันในการอบรมเลี้ยงดูบุตร และภารกิจอื่นๆของครอบครัว การตัดสินใจใดๆในครอบครัวเกิดขึ้นจากการตกลง เห็นชอบของ สมาชิกทุกคน บุตรมีโอกาส ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่และรับผิดชอบในกิจการต่างๆของครอบครัว มีโอกาสหัดคิด ริเริ่ม และตัดสินใจจากเรื่องเล็กไปหาเรื่องใหญ่ และจะสร้างเป็นนิสัยต่อไปจะรู้จักคิดริเริ่ม กล้าแสดงความคิดเห็น มีความเชื่อมั่นในตนเอง พึ่งตนเองได้ ฐานะบรรยากาศของบ้านเป็น แบบกัฏตาธิปไตย บิดามารดามีอำนาจสิทธิ์ขาดในภารกิจทุกประการในครอบครัว เป็นผู้ ตั้งจุดมุ่งหมายและกฎเกณฑ์ทุกอย่าง บุตรเป็นเพียงผู้ปฏิบัติตาม สัมพันธภาพระหว่างบิดามารดา กับบุตรในครอบครัวที่มีบรรยากาศแบบนี้จะห่างเหิน บุตรจะรู้สึกขาดความอบอุ่นและมั่นคง ปลอดภัย การที่ปฏิบัติตามคำสั่งบิดามารดาเป็นประจำทำให้ขาดความคิดริเริ่ม ไม่เชื่อมั่น ในตนเอง ไม่เป็นตัวของตัวเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ฐานะบรรยากาศของบ้านเป็นแบบ ปล่อยตามใจไม่เอาเรื่องเอาราว เด็กจะไม่รู้จักแสดงออกได้อย่าง ถูกกาลและเทศะ การปฏิบัติต่อบุตรบิดามารดามักใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล บุตรจะรู้สึกขาดความรัก และมักจะ มองโลกในแง่ร้าย ไม่ไว้วางใจผู้อื่น ไม่เชื่อความยุติธรรม และไม่มีโอกาสได้เรียนรู้หรือรับ การฝึกฝนให้มีคุณธรรม ความดีต่างๆขาดความเป็นระเบียบวินัย ขาดแรงจูงใจไปสัมฤทธิ์ ไม่มีความขยันขันแข็ง และไม่มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น

³² กรมการฝึกหัดครู, เรื่องเดิม, หน้า 22 - 24.

Shirley (1941)³³ กล่าวว่าทัศนคติและบุคลิกภาพของแม่ จะกำหนดวิถีชีวิต การเลี้ยงดูลูกในแต่ละระยะ ไม่ว่าจะเป็นการอาบน้ำหรือแต่งตัวให้ลูก Behrend (1954) ก็ศึกษาแม่ 25 คนพบว่า บุคลิกภาพของบิดามารดาและสัมพันธ์ระหว่าง บิดามารดาบุตรมีอิทธิพลต่อการเลี้ยงดูอบรมบุตรมาก และการอบรมเลี้ยงดูบุตรก็มีผลต่อ บุคลิกภาพของบุตรมาก

H.J. Radke (1946)³⁴ ได้ให้ทัศนะความสัมพันธ์ระหว่าง สังคมประจักษ์กับ บุคลิกภาพของบุตรดังนี้

ชนิดของสังคมประจักษ์	แบบของบุคลิกภาพของบุตร
ฝึกความเป็นระเบียบวินัย	รับตัวได้ดี มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย
มีความเข้มงวดมาก	เคารพกฎเกณฑ์ มีความมั่นคงทางอารมณ์
ฝึกความเป็นอิสระ	ไม่เป็นตัวของตัวเอง มีความกังวลใจสูง ก้าวร้าว
มีการตามใจมาก	มีความเป็นตัวของตัวเอง มีความรู้สึกปลอดภัย
	มีความสามารถในการเข้ากลุ่ม ควบคุมตนเองได้
	ไม่เร่ร่อน อดทนเพื่อน เป็นตัวของตัวเอง ก้าวร้าว

จากบทความเกี่ยวกับระเบียบประเพณีชุดวัฒนธรรมได้กล่าวถึง เรื่องการอบรมเลี้ยงดูว่า³⁵ การฝึกหัดอบรมเด็กให้เป็นพลเมืองดีต้อง เริ่มจากครอบครัว ถ้าไม่มีบิดามารดา และคนใกล้ชิดเป็นต้น เด็กจะเปรียบเหมือนกระเจ๊กเงาที่สะท้อนลักษณะของครอบครัว

³³ Barclay, *op.cit.* p 270.

³⁴ H.J. Radke, The Relation of Parental Authority to Children's Behavior and Attitudes (Minneapolis: University of Minnesota Press, 1946), pp. 11-12.

³⁵ กองวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, "บทความเกี่ยวกับระเบียบประเพณี," หนังสือชุดวัฒนธรรม (พระนคร : โรงพิมพ์ศาสนา 2505) หน้า 24.

สิ่งแหว่ล้อมทางบ้าน เป็นสิ่งสำคัญที่สุดในการฝึกหัดอบรมเด็ก

ในเรื่องความเชื่อ เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประเพณีของบิดามารดา และบุคลิกภาพของคนไทยนั้นจะเห็นได้จากคำพิพากษาที่ว่า "ลูกไม้หล่นไม่ไกลต้น, กูช้างไม่ให้กูหาง กูนางไม่ให้กูแม่, สำเนียงส่อภาษาปากส่อกระดูก, ลูกพ่อแม่ไม่สั่งไม่สอน" เป็นต้น จากแนวความคิดต่างๆเหล่านี้ ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานว่า มีความสัมพันธ์กันระหว่างสังคมประเพณีของบิดามารดาและบุคลิกภาพของบุตร

จากเอกสาร ทฤษฎี และ รายงานการวิจัย ดังกล่าวมาตั้งแต่ต้น ประกอบกับสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน และลักษณะของสังคมไทยซึ่งมีลักษณะเป็นสังคมเคิม คือ มีลักษณะเป็นสังคมชนบท³⁶ (Rural Society) ซึ่งจะเห็นได้จากการตั้งที่อยู่อาศัยสัมพันธ์สภาพทางสังคมและการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งมักจะทำไปตามความรู้สึกและตามประเพณี ไม่เป็นไปตามเหตุผลที่ควรจะเป็น สังคมไทยมีแนวโน้มที่มีลักษณะสังคมโมเดิร์น-สัมพันธ์³⁷ คือ มีลักษณะเป็นสังคมที่มีประเพณีนิยม และประชาชนส่วนใหญ่ประกอบการบริโภคกรรม และกิจการส่วนตน มีค่านิยมพรหมลัทธิ มีระบบเจ้าขุนมูลนาย การฝึกสาร์กันเป็นแบบสังคมปิด เห็นการพึ่งพาคาตักซึ่งกันและกัน การรักหวงพ้อง ความเชื่อเพื่อเพื่อนและความเกรงกลัวเกรงใจ จนบางครั้งทำให้ขาดความยุติธรรมทางสังคม และ ขาดความคิดริเริ่ม และการเป็นตัวของตัวเอง เพราะมีที่สิ่งขลุกเวลา ลักษณะนี้ จะเห็นได้ชัดในสังคมต่างจังหวัด แต่ในสังคมเมืองหลวงมีลักษณะบางประการต่างไปคือ ปัจจุบันได้มีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรับแนวความคิดใหม่ๆเข้ามา เพื่อการพัฒนาประเทศ ผู้ใหญ่ที่เป็นบิดามารดาจำนวนมากไม่น้อยที่ได้รับการศึกษาสูง รับความลึกลับความเชื่อจากวัฒนธรรมตะวันตกมาอบรมเลี้ยงดูบุตร เช่นให้บุตรกิน นอน เป็นเวลา รู้จักช่วยตัวเอง ได้สื่อสารภาพมากขึ้น เด็กเองก็ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมใหม่ๆเช่น การเล่นเกม การจัดกิจกรรมทางการบันเทิงและทางวิชาการ การสมาคมกับคนในวัยเดียวกันและเพศเดียวกันกับคนต่าง เพศ

³⁶ ไพฑูริย์ เกตุแก้ว, เรื่องเดิม, หน้า 171.

³⁷ วิรุฒวิเชียรโชติ, เรื่องเดิม, หน้า 36-44.

ต่างวัย ทำให้ต้องมี การปรับตัวอยู่เสมอมีแนวโน้มที่จะมีค่านิยมแบบดั้งเดิมสัมพันธไมตรี
ซึ่งมีค่านิยมหนักไปทางวิทยาศาสตร์ เป็นสังคมที่นิยมลัทธิจิต ระบบทางอำนาจค่อนข้าง
จะศักดิ์สิทธิ์ มีความเป็นตัวของตัวเอง ในจังหวัดพระนคร เศรษฐกิจมีอิสระมากกว่า
ต่างจังหวัด คนไม่ค่อยพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมากกว่าคนต่างจังหวัด จึงทำให้มีค่านิยม
ในด้านความสำเร็จมากกว่าความเกรงกตเกรงใจ มีความรู้สึกในการแข่งขันมากกว่า
ละเมออะล่วย มีความมั่นใจในตนเองมาก

พิทยา สายหู³⁸ กล่าวถึงสังคมเมืองของไทยว่า สังคมในจังหวัดพระนครมีลักษณะ
พิเศษเฉพาะตัว ไม่มีจังหวัดใดมีลักษณะใกล้เคียงแม้แต่จังหวัดชลบุรี หรือเมืองที่เป็นที่ตั้ง
ตัวจังหวัดอีก 70 แห่ง เพราะไม่มีขนาดและความซับซ้อนเท่า จังหวัดพระนคร เป็น
เมืองหลวง เป็นศูนย์กลางการปกครอง การศึกษาและการบันเทิง เป็นที่รวมของข้าราชการ
ชั้นสูง ผู้มีการศึกษาสูงทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ และเป็นที่ยอมรับของสื่อวิทยุการ
ตามแบบอย่างต่างหลวงและแบบตะวันตก มีกิจกรรมการพาณิชย์ การอุตสาหกรรม และ
การธนาคารมากเป็นพิเศษกว่าในจังหวัดอื่นๆ จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นด้วยการอพยพ
เคลื่อนย้ายจากต่างจังหวัดควบกับการเพิ่มโดยธรรมชาติ การอพยพเข้ามาในจังหวัด
พระนคร เป็นไปตามอำนาจแรงดึงดูดของโอกาส การทำงาน การอาชีพ การศึกษา เป็นต้น
จังหวัดพระนครจึงเป็นที่รวมของคนต่างระดับ ต่างอาชีพ ต่างการศึกษา และต่างนิสัยใจคอ
ลักษณะที่อยู่อาศัยมีแออัดในใจกลางเมือง ไม่เป็นชุมชนที่สมาชิกจะมีความสัมพันธ์กันใกล้ชิด
ทำให้เกิดลักษณะทางสังคมอย่างอื่นตามมา เป็นต้นว่า บริการสาธารณะยุคที่จำเป็น เช่น
ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ รถประจำทาง การระบายน้ำ ปัญหาชีวิตของคนเพิ่มขึ้นซึ่งบาง
อย่างนั้นพองประสิทธิภาพและความสุขของส่วนรวม เช่นปัญหาใจราษฎร์ อาชญากรรม
ความยากจน การจราจร และ แหล่งเสื่อมโทรม ลักษณะความสัมพันธ์ทางสังคมในครอบครัว
ญาติมิตร สมาคม และกลุ่มสังคมอื่นๆภายในสังคมเมืองหลวงขาดความผูกพันแน่นแฟ้นอย่าง

³⁸ พิทยา สายหู, เรื่องเดียวกัน หน้าเดียวกัน

ความสัมพันธ์ในสังคมแบบ ความจำเป็นทางด้านเศรษฐกิจ อาจทำให้ทั้งบิดาและมารดา
ต้องกลดทำงานนอกบ้าน การเลี้ยงดูบุตรอาจต้องพึ่งพี่เลี้ยง คนใช้ หรือ สถานรับเลี้ยง
เด็กเล็ก ความสัมพันธ์ทางสังคมจะเป็นไปในรูปที่ส่งเสริมเสรีภาพการกระทำที่เป็นเอกเทศ
ของบุคคลมาก จะเป็นแบบธุรกิจนายจ้างกับลูกจ้าง ความผูกพันใกล้ชิดกับกลุ่มชุมชนของ
คนในหลายๆบ้านน้อยลงและจากการได้รับประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีวิทยาการ
สืบค้นสารสนเทศและสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ ที่ช่วยหนุนแรง ได้เพิ่มความสะดวกสบายในการ
เป็นอยู่ และมีอุปกรณ์ให้ความสำราญนาหาขิดอย่างพร้อมมูล แล้วยังเหลือมีที่คงซัดหา
ควมราคามแห่งทำให้ลาตครองชีพสูง มีความจำเป็นต้องหารายได้ให้มีส่วนร่วมกันร่าบจ่าย
ความจำเป็นเช่นนี้เป็นพลังผลักดันให้บุคคล มานะ ขวนขวาย และแข่งขันกัน การดำเนินชีวิต
เป็นไปอย่างเร่งรีบ และ กอบโกยผลประโยชน์ที่สิ่งใด ทำให้มีเป้าหมายทางความสำเร็จ
สูงกว่าความเกรงอกเกรงใจ ก็กฤษี ปราโมช³⁹ กล่าวถึงลักษณะจิตใจและสัมพันธ์ภาพ
ของคนในจังหวัดพระนคร ซึ่งเรียกกันทั่วไปว่ากรุงเทพฯ ว่า เลิกกรุงเทพฯ เป็นเมืองเล็กๆ
ประชาชนที่อยู่ในกรุงเทพฯ รู้สึกว่า จะสนใจซึ่งกันและกัน มีเมตตาการุณาก่อกัน มีความ
สนใจอยากรู้อะไรของกันและกัน ตลอดจนความประพฤติกองเห็นบ้าน ไกรทำดีได้ก็
ด้อย่างไร เราก็ยกย่องสรรเสริญแล้วเลิกกบคนดี แต่ปัจจุบันกรุงเทพฯ เป็นเมืองใหญ่มีพลเมือง
ถึง 2 ล้านคน ความเห็นห่างกันทางใจของคนกรุงเทพฯ มีมากขึ้นทุกที จิตใจของคน
เปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด เห็นความสำนึก ทนทุกข์ทรมานของผู้ที่เป็นของธรรมดา
ไม่ใช่กิจธุระของคนดีที่เรียกว่าเป็นคนไม่มีน้ำใจ ลักษณะเช่นนี้จะมีน้อยมากในสังคมชนบท
ซึ่งมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เกิดรักรุ่นแทนกันมีมากกว่า จะเห็นได้จากความเชื่อที่ว่า
ไปบ้านนอกไม่อดตาย และไม่หลงทาง หรือจากสรรพนามบุตรที่ 2 ที่เรียกกันว่า กา ยาบ
ลุง ป้า น้า ลุง พี่และน้องทั้งที่ไม่มีวามเกี่ยวข้องกันทางสายโลหิต ซึ่งในกรุงเทพฯ จะใช้

³⁹ กฤษี ปราโมช, โลกกับคน : "น้ำใจคนในนครใหญ่" (พระนคร : สำนักพิมพ์
บรรณการ 2509) หน้า 141 - 149.

คำว่า "คุณ" แทน อันเป็นการแสดงความห่างเหินบางอย่างหนึ่ง การค่าเป็นชีวิตและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในทุกคนมีความเป็นกันเอง มีค่านิยมการแข่งกันกับมากกว่าการแข่งกัน ยึดมั่นในประเพณี และเคารพในลาภใสมากกว่าคนในเมืองหลวง ไทพริย เกริกแก้ว⁴⁰ กล่าวถึงลักษณะของชาวชนบทโดยพอสรุปได้ว่าชาวชนบทส่วนใหญ่มีอาชีพทางเกษตรกรรม มีการอยู่ร่วมกันแบบทุกคนรู้จักกันความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในทุกระดับแน่นแฟ้น การเปลี่ยนแปลงฐานะทางสังคม (Social Mobility) เป็นไปอย่างช้าๆ ครอบครัวยังเป็นหน่วยสำคัญทางเศรษฐกิจ มีการช่วยเหลือกันเฉพาะสิ่งที่จำเป็น ขนาดของครอบครัวจะใหญ่ ระดับการศึกษาและทักษะในอาชีพและชีวิตทั่วไปต่ำ ชาวชนบทใช้เงินส่วนใหญ่ไปในทางพิธีการทางศาสนา และประเพณี เช่น ทำบุญในทางนิกายกรรมคุณต่างๆ บวชพระ แ่่งงาน งานศพ เป็นต้น มากกว่าที่จะคิดลงทุนทางการค้า หรือ อุตสาหกรรม ชาวชนบทมีโลกทัศน์เป็นคนหัวโบราณ ยึดมั่นในประเพณี มีระดับความคิดและความเข้าใจต่ำ เชื้อชาติกลาง เพศชาย มีค่านิยมและทัศนคติในชีวิตตามประเพณี เชื่อในผลแห่งกรรมเก่า ไม่คิดรวม ไม่กระตือรือร้น นิยมนับถือลาภใส ผู้มีความรู้ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ไม่กระตือรือร้น นอกกรอบ มีความรักเอาใจใส่ญาติพี่น้องและท้องถิ่น มีบุคลิกลักษณะ⁴¹ ท่าทาง รสนิยม การแต่งกาย การพูดจา การศึกษา และ สถานภาพ ต่างกับชาวเมืองหลวงไปในทางที่ต่ำกว่า หรือที่เรียกกันว่า "เขย" หรือ "ไม่เอาไหน" ชาวต่างจังหวัดมักจะเลียนแบบชาวกรุงหรือชาวเมืองหลวงเพื่อจะใ้รู้สึกว่ามีสถานภาพสูงขึ้น ซึ่งพบทั่วไปในชาวต่างจังหวัดด้วย จากผลของการวิจัยและสมาคมสังคมนปัจจุบันเท่าที่เป็นอยู่ และจากการอธิบายของผู้ทรงคุณวุฒิที่เชื่อถือได้ดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานในการวิจัยเป็น 4 ข้อ ดังนี้

⁴⁰ ไทพริย เกริกแก้ว, เรื่องเดิม, หน้า 180 - 184.

⁴¹ Wendell Blanchard, Thailand: Its People, its society, its culture. (New Haven, Conn: Herman Relation Area Files, Inc.,) 1958), p.407.

สมมุติฐานในการวิจัย

1. มีความแตกต่างกันระหว่าง สังคมประเพณีของบิถามารคาไบจังหวัดพระนคร และบิถามารคาไบจังหวัดขอนแก่น

1.1 บิถามารคาไบจังหวัดพระนครให้สังคมประเพณีแก่บุตรสูงกว่าบิถามารคาไบต่างจังหวัดในด้านต่างๆต่อไปนี้คือ

1. 1.1 การฝึกซ้อมดุเหว
1. 1.2 การฝึกความเป็นอิสระ
1. 1.3 ความเข้มงวด
1. 1.4 การฝึกความเป็นระเบียบวินัย
1. 1.5 ความกล้าหาญ
1. 1.6 การให้รางวัล
1. 1.7 การลงโทษ

1.2 บิถามารคาไบต่างจังหวัดให้สังคมประเพณีแก่บุตรสูงกว่าบิถามารคาไบจังหวัดพระนครในด้านต่างๆต่อไปนี้คือ

1. 2.1 ความภาคภูมิใจ
1. 2.2 โมทริสัมพันธ์
1. 2.3 การอดใจรอกได้

2. มีความแตกต่างกันระหว่างบุคลิกภาพของเด็กในจังหวัดพระนครและเด็กต่างจังหวัด

2.1 เด็กในจังหวัดพระนครมีบุคลิกภาพเหนือกว่าเด็กต่างจังหวัดในลักษณะต่อไปนี้คือ

2. 1.1 ความสามารถในการสังคม
2. 1.2 ความสามารถทางสติปัญญา
2. 1.3 ความมั่นคงทางอารมณ์
2. 1.4 ความถือตนเป็นใหญ่หรือการยอมตาม
2. 1.5 ความสามารถในการรับผิดชอบ

- 2.1.6 ความมั่นใจในตนเอง
- 2.1.7 ความสามารถในการเข้ากลุ่ม
- 2.1.8 ความเป็นตัวของตัวเอง
- 2.1.9 ความสามารถในการบังคับตนเอง
- 2.2 เด็กต่างจังหวัดมีบุคลิกภาพเหนือกว่าเด็กในจังหวัดพระนครในลักษณะ
ต่อไปนี้คือ
 - 2.2.1 สภาพทางอารมณ์
 - 2.2.2 สภาพท่าเร็ง
 - 2.2.3 สภาพทางจิตใจ
 - 2.2.4 ความสามารถในการควบคุมจิตใจ
 - 2.2.5 การแสดงออกของอารมณ์
 - 2.2.6 ไมตรีสัมพันธ์
- 3. มีความสัมพันธ์กันระหว่าง สังคมประเพณีของบิถาคารากับบุคลิกภาพของบุตร ของ
 - 3.1 กลุ่มตัวอย่าง ในจังหวัดพระนคร
 - 3.2 กลุ่มตัวอย่างต่างจังหวัด
 - 3.3 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

ความมุ่งหมายทั่วไป

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายที่จะศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีของบิถาคารากับบุคลิกภาพของ เด็กในจังหวัดพระนครและต่าง จังหวัด

ความมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสังคมประเพณีของบิถาคาราในจังหวัดพระนครและต่างจังหวัด

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบบุคลิกภาพของ เด็กนักเรียนในจังหวัดพระนครและ
เด็กนักเรียนต่างจังหวัด
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สังคมประ ะกิจของบิดามารดากับบุคลิกภาพ
ของบุตรในจังหวัดพระนคร และต่างจังหวัด
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง สังคมประ ะกิจของบิดามารดากับบุคลิกภาพ
ของบุตร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเฉพาะนักเรียนชาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง 5 ปีการศึกษา
2513 ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ในจังหวัดนครนระนครจำนวน 7 โรงเรียน
และโรงเรียนรัฐบาลประจำจังหวัดพิษณุโลก 1 โรงเรียนเท่านั้น

ศึกษาลักษณะ สังคมประ ะกิจเฉพาะ 10 ด้าน

ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพเฉพาะ 15 ด้าน

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสังคมประ ะกิจ 10 ด้าน และบุคลิกภาพ 15 ด้านข้างต้น

ความเชื่อถือเบื้องต้น

ผู้วิจัยถือว่าแบบสัมภาษณ์สังคมประ ะกิจของบิดามารดาซึ่งกลุ่มผู้วิจัยอื่นประกอบด้วย
นางสาวเกตุกุล ทาสีศรี นางสาวปราณีต สุขอุดม นางสาวกฤษยา กฤษณาวิณี และผู้วิจัย
ได้ช่วยกันสร้างขึ้นสำหรับวัดสังคมประ ะกิจ 10 ด้าน สามารถวัดสังคมประ ะกิจของบิดามารดา
ก่อนที่จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้ และแบบทดสอบบุคลิกภาพ High School Personality
Questionnaire Form A (HSPQ Form A)⁴² และแบบทดสอบบุคลิกภาพ

⁴²

Raymond B. Cattell, Manual for the Jr.-Sr., High School Personality Questionnaire, "HSPQ" Form A. (Illinois, the Institute for Personality and Ability Testing, 1963).

ไมตรีสัมพันธ์ (Affiliative Personality Test)⁴³ สามารถวัดบุคลิกภาพ
 ทดที่จะนำข้อมูลมาวิเคราะห์ได้

คำจำกัดความ

ความหมายของคำเฉพาะในการศึกษารังนี้มาดังนี้

1. สังคมประภค (Socialization Process) หมายถึงการเลี้ยงดูอบรม-
 สอนของบิดามารดา 10 ด้าน โดยใช้การฝึกฝนและความคุมหังนี้เพื่อให้บุตรมีบุคลิกภาพ
 ตามเกณฑ์ของสังคม สังคมประภค 10 ด้านได้แก่

1.1 การฝึกสัมฤทธิ์ผล (Achievement Training) หมายถึงการสังค-
 มประภคให้บุตรเป็นผู้ที่มีความนิยมในด้านความสำเร็จ ในเรื่องการเรียน การเป็นผู้นำ และ
 การเข้าสังคม

1.2 ความคาดหวัง (Expectation) หมายถึงความมุ่งหวังของบิดามารดา
 ที่มีต่อบุตรในด้านการศึกษา การศึกษาต่อ การเป็นผู้นำ และสัมฤทธิ์ผลด้านอื่นตามเกณฑ์
 ของบิดามารดา

1.3 การฝึกความเป็นอิสระ (Independent Training) หมายถึง
 การสังคประภคให้บุตรเป็นที่พึ่งของตนเอง ช่วยตนเองได้ในกิจกรรมประจำวัน เช่น
 การรับประทานอาหาร การสวมเสื้อผ้าเองตั้งแต่ย้ายก่อนเข้าเรียน มีอิสระในการตัดสินใจ
 เลือกสายวิชาเรียน การแต่งกาย รับผิดชอบในการกระทำของตนเอง เช่น การลอก-
 นอกบ้าน มีอิสระในการหาและใช้เงิน แสดงความกตัญญูเห็นเกี่ยวกับเรื่องของตนเองและ
 กิจการของครอบครัวได้

⁴³ ประสิทธิ์ บัวคลี่, "การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามบุคลิกภาพไมตรี-
 สัมพันธ์," รายงานประกอบวิชา Foundation of Measurement วิทยาลัยวิชาการศึกษา
 ประสานมิตร, 2513.

1.4 ความเข้มงวด (Restriction) หมายถึงการเว้นร่องของบิดามารดาให้บุตรมีระเบียบวินัยทั้งทางด้านส่วนตัว เช่น การทำของชำรุดเสียหาย การใช้จ่าย การทำงานบ้าน และการสังคมนับเพื่อน

1.5 ไมตรีสัมพันธ์ (Affiliation) หมายถึงการสังคมประภคิตให้บุตรเป็นคนอ่อนน้อม เพื่อฟังผู้ใหญ่ มีค่านิยมในการเกรงใจผู้อื่น

1.6 การอดใจรอได้ (Delay of Gratification) หมายถึงการที่บิดามารดาฝึกให้บุตรของดเนินนิสัยในการรอเพื่อผลข้างหน้า

1.7 การฝึกความเป็นระเบียบวินัย (Disciplinary Training) หมายถึงการที่บิดามารดาฝึกให้บุตรไม่รบกวนในการศึกษา มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยในการเก็บรักษาเครื่องใช้ส่วนตัว

1.8 การก้าวร้าว (Aggression) หมายถึงการสังคมประภคิตของบิดามารดาที่ฝึกให้บุตรระงับพฤติกรรมที่เป็นแนวโน้มของการก้าวร้าว เช่น การขว้างปาสิ่งของ การร้องไห้ไม่หยุดเพื่อให้ได้สิ่งประสงค์ การขอร้องผู้ใหญ่

1.9 การให้รางวัล (Reward) หมายถึงการให้คำชมเชย หรือ สิ่งของเป็นรางวัล เพื่อสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของบุตร

1.10 การลงโทษ (Punishment) หมายถึงการลงโทษเพื่อสัมฤทธิ์ผลทางความประพฤติ และการปฏิบัติตามคำสั่งผู้ใหญ่ของบุตร

2. บุคลิกภาพ หมายถึงแบบของพฤติกรรมที่แสดงออก เป็นการแสดงลักษณะทางสติปัญญา อารมณ์ จิตใจ และสังคม 14 ด้าน ซึ่งวัดได้โดยแบบทดสอบบุคลิกภาพ HSPQ Form A ได้แก่ ความสามารถในการเข้าสังคม, ความสามารถทางการเขียน, ความมั่นใจทางอารมณ์, หมายทางอารมณ์, ความประพฤติกตตามระเบียบแบบแผน, สภาวะร้ายแรงหรือหนัก, ความสามารถในการรับผิดชอบ, ความมั่นใจในตนเอง, สภาวะทางจิตใจ, ความสามารถในการเข้ากลุ่ม, ความสามารถในการควบคุมจิตใจ, กลายเป็นตัวของตัวเอง, ความสามารถในการบังคับตนเอง, การแสดงออกของอารมณ์, และ ลักษณะบุคลิกภาพลักษณะที่ 15 คือ บุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์ วัดได้โดยแบบทดสอบบุคลิกภาพไมตรีสัมพันธ์

3. เด็กในจังหวัดพระนคร (Urban Adolescents) หมายถึงนักเรียนชาย อายุ 16-19 ปี กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง 5 ปีการศึกษา 2515 ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จังหวัดพระนคร สังกัดกรมวิสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

4. เด็กต่างจังหวัด (Rural Adolescents) หมายถึงนักเรียนชายที่มีอายุ 16-19 ปี กำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึง 5 ปีการศึกษา 2513 ของโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกองโรงเรียนส่วนภูมิภาค กรมวิสามัญศึกษา

ประโยชน์ที่จะได้จากการศึกษาวิจัยนี้

ผู้วิจัยคาดว่าประโยชน์ที่จะได้จากการศึกษาวิจัยนี้มีดังนี้

1. จะได้ทราบลักษณะสังคมประเพณีและบุคลิกภาพของเด็กที่มาจากครอบครัวในจังหวัดพระนครและต่างจังหวัด
2. การได้ทราบบุคลิกภาพของเด็กอาจจะเป็นประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสม เพื่อเด็กจะได้พัฒนาถึงขั้นสูงสุดตามระดับสติปัญญาความสามารถของแต่ละบุคคล ซึ่งเด็กในวัยนี้ก็เป็นบุคคลที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติต่อไป และเป็นประโยชน์ในด้านภาระแนะแนวการศึกษาต่อ และการแนะแนวอาชีพ
3. การวิจัยครั้งนี้ อาจจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาสังคม ทั้งนี้เพราะครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่วางพื้นฐานบุคลิกภาพของบุคคลโดยผ่านการ สังคมประเพณี สังคมจะพัฒนาไปตามแผนการพัฒนา ประเทศได้ดีก็ต่อเมื่อสมาชิกของสังคมมีบุคลิกภาพอันประกอบด้วย ระบบความนึกคิด และค่านิยม เป็นกัน ที่สอดคล้องและเหมาะสมของ สังคมและเศรษฐกิจที่กำลังเปลี่ยนแปลง เป็นแนวทางในการเสริมสร้างบุคลิกภาพที่เหมาะสม การศึกษาระดับบ้าน (Home Education) เป็นพื้นฐานของการศึกษาขั้นต่อไป ทรัพยากรมนุษย์เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งในการพัฒนาเศรษฐกิจ และจำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนากำลังคนควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านวัตถุ
4. การวิจัยทางจะเป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ช่วยลดความขัดแย้งกันระหว่าง

นิทานมารคาถากับบุตร เป็นแนวทางในการปรับปรุงสังคมประเพณีของนิทานมารคา สร้าง
ความเข้าใจอันดีต่อกัน

5. การวิจัยนี้อาจจะเป็นประโยชน์ในการศึกษาเรื่อง สังคมประเพณีและหรือกับ
บุคคลิกภาพ ให้กว้างขวางต่อไป